

THI THẢ CHIM CÂU

Ngoài lễ tiễn ông Công ông Táo mà thực chất là phóng sinh cá chép vào 23 tháng Chạp được nhà nhà hưởng ứng, nhiều vùng nông thôn nước ta còn mở hội thả chim (thả chim). Xã Ninh Hiệp, tỉnh Bắc Ninh là một trong những vùng đất có tập tục tổ chức Hội thả chim thi lâu đời. Ngày mở hội, người người khắp nơi nô nức tụ về. Những nhà có chim thi mang đến tham dự. Lồng chim được xếp thứ tự đến trước, đến sau. Mỗi lồng là một quần, từ 10 con trở lên, thiếu không được dự. Lồng chim có nhiều hình thù rất đẹp, tùy theo điều kiện và thẩm mỹ của người chủ. Sau khi trích ngoại hô thả chim thi, theo thứ tự, từng chủ chim thả cả *quần* chim lên trời. Cả *quần* 10 con bay chụm lại, chao vào chao ra rồi lượn tròn xoay ngay khi đã lên cao tít và không đập cánh tức là không phạm lỗi gì sẽ được giải nhất (chính thượng). Nếu 2 đàn lên đến chính thượng nhưng lại nhập thành một đàn tức là phạm lỗi "nhập quần". Tuy nhiên, vẫn được Ban giám khảo trao giải. Nếu đàn chim bay lên đến thượng mà kéo hơi dài ra, không thực tròn tức là đã phạm "đại tràng". Có đàn bay lên đến thượng, không đập cánh nhưng lại trôi xa là mắc "đại biến". Cả đàn 10 con bay lên tới thượng nhưng có một con bay xa đàn một chút thì dù 9 con kia có bay chụm thì vẫn bị phạm "đại tuyền". Dù vậy, đã lên đến thượng không trông thấy đập cánh thì dù có phạm lỗi cũng vẫn được trao giải.

Nếu người chủ nào được giải nhất là được "tam thắng" thì sẽ làm cỗ thết khách, đón nhận sự chúc mừng của bà con và hội viên cùng phường. Để có chim dự thi và đoạt giải, đòi hỏi người chủ phải biết lựa chọn và chăm chút chim chu đáo.

Chim được lựa phải là chim câu bay, nhỏ hơn chim câu nuôi thịt trông nhanh nhẹn, đầu tròn, mỏ vẹt hay mỏ se, mũi to, mắt đồng ức nở, cánh dài, có đủ 10 lông cào, đều nhẹ và mỏng. Nếu cánh chỉ có 9 lông cào là lông điếc, chỉ để thịt. Trước khi thi chim chừng 4 tháng, phải nhổ hết lông cào, lông đuôi già, để đến khi gần ngày thi thì lông cào, lông đuôi mọc một lượt rất đều, giúp chim bay tốt.

Chuồng chim phải sạch, cao ráo, thoáng mát. Mỗi đôi chim ở riêng một ngăn, chứ không ở lẫn lộn. Mỗi ngày, chim câu phải tắm một lần mới không có bọ. Vì thế, ngay trước chuồng có một ang sàng cao 0,15m, rộng chừng 0,45m đổ đầy nước cho chim tắm và thay nước hàng ngày. Chim ăn đủ 3 bữa vào sáng, trưa và chiều. Thời gian nhổ lông cào, lông đuôi, chim rất cần được bồi bổ bằng gạo xay, đỗ xanh để chim chóng thoát lông và bay khỏe.

Những con chim mới vực được nhốt vào lồng cho quen, sau đó, dượt cho chim ăn no, lấy sào đuổi chim cho bay lên. Cứ dần như vậy, chúng sẽ lượn lên cao, bay đúng kiểu. Lúc này mới mang chim đi thả, xa vài chục km.

Dồn chim vào một phía, rồi mới mở lồng cho đàn chim bay theo điệu đã được tập ở nhà. Vài ngày sau, chim lại được mang đi xa hơn để tập, đến khi chim quen với kiểu bay mới mang đi dự hội.